

PROGRAMACIÓN LOOIFP

Versión Docente

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026418	IES Terra de Soneira	Vimianzo	2025/2026

Datos da programación

Ensinanza	Ciclo formativo/Curso de especialización	Grao		
Graos D: Ciclos formativos	D2ADG000100 - Xestión administrativa	A		
Módulo				
MP1708 - Sostibilidade aplicada ao sistema produtivo (1º)				
Tipo de oferta	Modalidade	Réxime dual	Grupo	
Réxime xeral-ordinario	Presencial	Xeral	A	
Sesións semanais	Horas anuais	Duración Sesións	Sesións anuais	Sesións centro
1	30	50	36	36

Profesorado responsable

Docentes
Ulloa Martínez, Marcos

Contido	Páxina
1.1. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo.	3
2.1. Relación e secuencia de unidades didácticas	3
2.2. Asignación de elementos curriculares ás unidades didácticas.	4
3.2. Deseño das unidades didácticas: asignación de elementos curriculares ás actividades.	9
5.1. Procedemento de avaliación inicial.	24
6.1. Criterios de cualificación e recuperación	25
6.2. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	26
6.3. Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito á avaliación continua	26
7.1. Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.	27
8.1. Programación da educación en valores.	27
9.1. Actividades complementarias e extraescolares.	27
10.1. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente.	27
11.1. Outros apartados.	28

1.1. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo.

A Lei Orgánica 3/2022, do 31 de marzo, de ordenación e integración da Formación Profesional, define o Sistema de Formación Profesional como un conxunto, artellado e compacto, que identifica as competencias básicas profesionais do mercado laboral, asegurando ofertas que posibilitan tanto a adquisición da correspondente formación como o seu recoñecemento, poñendo á disposición da poboación un servizo de orientación e acompañamento profesional que deseño itinerarios formativos personalizados. Os ciclos formativos constituén unha organización modular, que integra os resultados de aprendizaxe axeitándoos aos diversos campos profesionais, incluíndo unha serie de módulos profesionais transversais, non asociados a estándares de competencia (art. 96.2.a).

O artigo 100 do R.D 659/2023, do 18 de xullo define o módulo de Sostibilidade aplicada ao sistema produtivo, coa finalidade de desenvolver o coñecemento mailas competencias básicas espera nunha economía “verde”, onde ás empresas exíxenselles cambios cara á súa transición ecolóxica, o que supón integrar prácticas sostibles nos sectores produtivos para lle facer fronte ós actuais desafíos ambientais, económicos e sociais.

O Decreto 191/2010 , do 28 de outubro, establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ao título de técnico en xestión administrativa; a competencia xeral do título de técnico en xestión administrativa consiste en realizar actividades de apoio administrativo no ámbito laboral, contable, comercial, financeiro e fiscal, así como de atención á clientela ou ás persoas usuarias, en empresas tanto públicas como privadas, aplicando a normativa e os protocolos de calidade, de xeito que se asegure a satisfacción da clientela e actuando segundo as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental.

Neste último apartado é onde asumimos os principios e valores da sostibilidade; os e as futuras profesionais serán axentes activos no proceso de transformación dos sistemas produtivos de cara a modelos máis resilientes e respectuosos co medio ambiente, economicamente viables e socialmente comprometidos. Deste xeito, os e as estudantes de Formación Profesional estará equipados coas habilidades e coñecementos necesarios para innovar e liderar ese proceso actual de transformación de transición ecolóxica, que reponde tamén ós retos dos Obxectivos do Desenvolvemento Sostible (ODS).

Nesta programación, aparecerán plasmados unha serie de los contidos que acompañarán ao alumnado na súa incorporación ao sector produtivo correspondente asumindo e aplicando na súa actividade profesional aqueles valores asociados á sostibilidade, dotándolles dos coñecementos, ferramentas e estratexias que lle permitían adaptarse ás exigencias da transición ecolóxica.

A presente programación desenvolverase no IES Terra de Soneira de Vimianzo, concello que conta fundamentalmente con empresas do sector primario e terciario (xestorías, asesorías), que son actores imprescindibles de cara a concienciar acerca dunha economía máis cercana ao territorio, e mais respetuosa co medio ambiente.

2.1. Relación e secuencia de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións
1	O noso futuro en perigo	Identifica e avalía a problemática ambiental e social actual, expondo as consecuencias que xera tanto na cidadanía como nos sectores produtivos, e formula propostas de actuación para reducir o seu alcance.	20	7
2	Retos da Sostibilidade. Un compromiso global	Fomentar a adopción de enfoques sustentables no traballo e na vida privada, coñecendo os seus elementos clave.	20	7
3	Axenda 2030: guía para o cambio	Identificar e analizar como os criterios ASG integranse na estratexia dunha organización para lograr o desenvolvemento sustentable, aliñándose cos obxectivos e normativas establecidos pola comunidade internacional.	20	8
4	Da economía lineal á circular	Toda acción humana debe ser consciente das súas repercusións ambientais. Non se busca a paralización da actividade, senón a súa reorientación cara a modelos máis limpos, eficientes e respectuosos cos límites planetarios, garantindo un futuro viable para	20	7

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións
4	Da economía lineal á circular	todos	20	7
5	Sostibilidade nas empresas	Un plan de sustentabilidade eficaz require unha xestión proactiva e transparente dos seus impactos materiais. A identificación dos grupos de interese (especialmente clientes e provedores) e dos aspectos ASG, permitirá á empresa priorizar recursos. Finalmente, as accións de xestión deben estar acompañadas de mecanismos de medición robustos (KPIs) para asegurar o cumprimento de obxectivos e a rendición de contas ante os seus stakeholders, transformando a sustentabilidade nun factor de competitividade e creación de valor a longo prazo.	20	7

2.2. Asignación de elementos curriculares ás unidades didácticas.

UD	Título da UD	Duración
1	O noso futuro en perigo	7

Criterios de avaliación	IA	%
RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfrenta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar		
CA2.1 - Identificáronse os principais retos ambientais e sociais	PE	80
CA2.2 - Relacionáronse os retos ambientais e sociais co desenvolvemento da actividade económica	TO	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, LC:Lista de cotexo, TO:Táboa de observación, OU: outro

Contidos
BC1 - Identificación dos aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade
Introdución ao concepto de sustentabilidade. Repercusión na economía globalizada.
Marcos e acordos internacionais da sustentabilidade.
Piares ambientais, sociais e de gobernanza transcendentales no desenvolvemento sustentable das organizacións.
Obxectivos do Desenvolvemento Sustentable. Relevancia para a consecución da Axenda 2030.
Identificación dos aspectos sociais e de gobernanza (ASG) nas organizacións.
Principais estándares de medición da sustentabilidade. Indicadores. Lexislación vixente.

Contidos
Definición de investimento socialmente responsable (ISR): criterios éticos, ambientais e sociais. Tipos de ISR.

UD	Título da UD	Duración
2	Retos da Sostibilidade. Un compromiso global	7

Criterios de avaliación	IA	%
RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución		
CA1.1 - Describiuse o concepto de sostibilidade, establecendo os marcos e os acordos internacionais asociados ao desenvolvemento sostible	PE	80
RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfronta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar		
CA2.2 - Relacionáronse os retos ambientais e sociais co desenvolvemento da actividade económica	TO	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, LC:Lista de cotexo, TO:Táboa de observación, OU: outro

Contidos
BC2 - Caracterización dos retos ambientais e sociais no desenvolvemento sustentable
Principais retos ambientais e sociais: superpoboación, cambio climático, consumo de auga e materias primas, economía circular, deforestación, contaminación, enerxías renovables (hidróxeno verde, eólica, solar etc.), descarbonización etc.
Impactos ambientais, sociais e as súas consecuencias co desenvolvemento da actividade económica.
Impactos ambientais, sociais e as súas consecuencias sobre as persoas e os sectores produtivos
Medidas e métodos encamiñados a minimizar e/ou reducir os impactos ambientais e sociais.
Alianzas e sinerxías público-privadas para o logro dos ODS.

UD	Título da UD	Duración
3	Axenda 2030: guía para o cambio	8

Criterios de avaliación	IA	%
RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución		

Criterios de avaliación	IA	%
CA1.3 - Relacionáronse os Obxectivos de Desenvolvemento sostible (ODS) coa súa importancia para a consecución da Axenda 2030	PE	20
CA1.6 - Describiuse o investimento socialmente responsable (ISR) e o papel que desempeñen os analistas financeiros e investidores	PE	10
RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfrenta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar		
CA2.3 - Analizouse o efecto dos impactos ambientais e sociais sobre as persoas e os sectores produtivos	PE	25
CA2.4 - Identificáronse as medidas e as accións encamiñadas a minimizar os impactos ambientais e sociais	PE	25
CA2.5 - Analizouse a importancia de establecer alianzas e de traballar de maneira transversal e coordinada para abordar con éxito os retos ambientais e sociais, e lograr os Obxectivos de Desenvolvemento sostible	TO	5
RA3 - Establece a aplicación de criterios de sustentabilidade no desempeño profesional e persoal, identificando os elementos necesarios		
CA3.1 - Identificáronse os ODS máis relevantes para a actividade profesional que realizan	TO	5
CA3.2 - Analizáronse os impactos reais e potenciais relacionados cos ODS	TO	5
CA3.3 - Analizáronse as actitudes persoais na consecución dos ODS	TO	5

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, LC:Lista de cotexo, TO:Táboa de observación, OU: outro

Contidos
BC3 - Aplicación de criterios de sustentabilidade na actividade profesional e na contorna persoal
Identificación dos aspectos de sustentabilidade e ODS máis salientables do sector produtivo correspondente.
Riscos, impactos reais e potenciais relacionados cos ODS.
Contribución das actitudes persoais na consecución dos ODS.
Adopción de prácticas sustentables no ámbito profesional que contribúan ao cumprimento dos ODS.

UD	Título da UD	Duración
4	Da economía lineal á circular	7

Criterios de avaliación	IA	%
RA4 - Propón produtos e servizos responsables tendo en conta os principios da economía circular		

Criterios de avaliación	IA	%
CA4.1 - Determináronse os modelos de produción e consumo actual	PE	10
CA4.2 - Analizouse o ciclo de vida do produto	TO	5
CA4.3 - Identificáronse os principios da economía verde e circular	PE	10
CA4.4 - Contrastáronse os beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción	PE	5
CA4.5 - Aplicáronse principios de ecodeseño	TO	5
CA4.6 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados	PE	5
RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente		
CA5.1 - Caracterizouse o modelo de produción e consumo actual	PE	10
CA5.2 - Identificáronse os principios da economía verde e circular	PE	5
CA5.3 - Contrastáronse os beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción	PE	10
CA5.4 - Avaliouse o impacto das actividades persoais e profesionais	PE	5
CA5.5 - Aplicáronse principios de ecodeseño	TO	5
CA5.6 - Aplicáronse estratexias sostibles	TO	5
CA5.7 - Analizouse o ciclo de vida do produto	PE	10
CA5.8 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados	PE	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, LC:Lista de cotexo, TO:Táboa de observación, OU: outro

Contidos
BC4 - Planificación de produtos e servizos responsables tendo en conta a economía circular
Características principais dos modelos de produción e consumo actual en produtos e servizos.
Análise de sustentabilidade do ciclo de vida de produtos e servizos.
Descrición dos principios e os beneficios da economía verde e circular, a biodiversidade e a actividade económica fronte ao modelo clásico de produción.

Contidos
Descrición dos principios e os beneficios da economía verde e circular, a biodiversidade e a actividade económica fronte ao modelo clásico de produción.
Produtos sustentables: ecodeseño.
Identificación dos procesos de produción e os criterios de sustentabilidade aplicados.

UD	Título da UD	Duración
5	Sostibilidade nas empresas	7

Criterios de avaliación	IA	%
RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución		
CA1.2 - Identifícanse os piares ambientais, sociais e de gobernanza que inflúen no desenvolvemento sostible das organizacións empresariais	PE	15
CA1.4 - Analízase a importancia de identificar os aspectos ASG máis relevantes para os grupos de interese das organizacións, relacionándoos cos riscos e coas oportunidades que supoñen para a propia organización	TO	5
CA1.5 - Identifícanse os principais estándares de métricas para a avaliación do desempeño en sostibilidade, os seus indicadores e o seu papel, segundo a lexislación vixente e as futuras regulacións en desenvolvemento	PE	15
RA3 - Establece a aplicación de criterios de sustentabilidade no desempeño profesional e persoal, identificando os elementos necesarios		
CA3.4 - Identifícanse as prácticas sostibles no ámbito profesional que contribúan ao cumprimento dos ODS	PE	15
RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente		
CA5.9 - Aplícase a normativa ambiental	TO	5
RA6 - Analiza un plan de sustentabilidade dunha empresa do sector, identificando os seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificando accións para a súa xestión e a súa medición		
CA6.1 - Identifícanse os principais grupos de interese da empresa	PE	15
CA6.2 - Analízanse os aspectos ASG materiais, as expectativas dos grupos de interese e a importancia dos aspectos ASG en relación cos obxectivos empresariais	TO	5
CA6.3 - Defínense accións encamiñadas a minimizar os impactos negativos e aproveitar as oportunidades que presentan os principais aspectos ASG identificados	TO	5
CA6.4 - Determináanse as métricas de avaliación do desempeño da empresa de acordo cos estándares de sostibilidade máis amplamente utilizados	PE	10
CA6.5 - Elaborouse un informe de sostibilidade co plan e os indicadores propostos	PE	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, LC:Lista de cotexo, TO:Táboa de observación, OU: outro

Contidos
BC5 - Desenvolvemento de actividades ou produtos sustentables, minimizando o impacto destas no ambiente
Modelos de produción e consumo actual en diferentes actividades ou produtos sustentables.
Aplicación dos principios da economía verde e circular.
Valoración dos beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción.
Apreciación do impacto das actividades persoais e profesionais.
Materialización dos principios de ecodeseño nas actividades ou nos produtos sustentables.
Aplicación de estratexias sustentables.
Análise das fases do ciclo de vida do produto.
Criterios de sustentabilidade aplicados nos procesos de produción.
Cumprimento de normativa ambiental.
BC6 - Análise dun plan de sustentabilidade para unha organización empresarial do sector, con identificación dos seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificación de accións para a súa xestión e medición
Identificación dos principais grupos de interese da empresa.
Análise de todos os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza, das expectativas dos grupos de interese e da importancia dos aspectos ASG en relación cos obxectivos empresariais.
Accións encamiñadas a minimizar os impactos negativos e a aproveitar as oportunidades que presentan os principais aspectos ASG identificados.
Establecemento das métricas de avaliación acerca do desempeño da empresa tendo en conta os estándares de sustentabilidade máis amplamente utilizados.
Elaboración dun informe de sustentabilidade co plan e os indicadores propostos.

3.2. Deseño das unidades didácticas: asignación de elementos curriculares ás actividades.

UD	Título da UD	Duración
1	O noso futuro en perigo	7

	Actividade	Descrición	Duración
1	Emerxencia Ambiental, pegada ecolóxica e emerxencia social.	Identificar as principais ameazas ambientais e sociais globais e locais (cambio climático, perda de biodiversidade, esgotamento de recursos, desigualdade, pobreza, etc.).	7

	Actividade	Descrición	Duración
1	Emerxencia Ambiental, pegada ecolóxica e emerxencia social.	<p>Comprender a interconexión e a natureza transversal da emerxencia ambiental e social, recoñecendo como os problemas ecolóxicos afectan e son afectados polas dinámicas sociais e económicas.</p> <p>Analizar o papel dos diferentes axentes (governos, empresas, sociedade civil, individuos) na creación e solución da crise socioambiental.</p> <p>En definitiva, trátase de que identifiquen os principais problemas ambientais, que recoñezan a interdependencia existente entre procesos sociais e ambientais, onde o cambio climático e a perda de biodiversidade ocupan un rol preponderante. Ademais, recoñeceremos co visonado dunha pequena curtametraxe, a repercusión do noso xeito de vida, no ambiente que nos rodea.</p>	7
<p>Criterios de avaliación</p> <p>RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfrenta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar</p> <p>CA2.1 - Identificáronse os principais retos ambientais e sociais</p> <p>CA2.2 - Relacionáronse os retos ambientais e sociais co desenvolvemento da actividade económica</p>			
<p>Contidos</p> <p>BC1 - Identificación dos aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade</p> <p>C1.1 - Introducción ao concepto de sustentabilidade. Repercusión na economía globalizada.</p> <p>C1.2 - Marcos e acordos internacionais da sustentabilidade.</p> <p>C1.3 - Pares ambientais, sociais e de gobernanza transcendentales no desenvolvemento sustentable das organizacións.</p> <p>C1.4 - Obxectivos do Desenvolvemento Sustentable. Relevancia para a consecución da Axenda 2030.</p> <p>C1.5 - Identificación dos aspectos sociais e de gobernanza (ASG) nas organizacións.</p> <p>C1.6 - Principais estándares de medición da sustentabilidade. Indicadores. Lexislación vixente.</p> <p>C1.7 - Definición de investimento socialmente responsable (ISR): criterios éticos, ambientais e sociais. Tipos de ISR.</p>			
<p>Obxectivos específicos</p> <p>identifiquen os principais problemas ambientais, que recoñezan a interdependencia existente entre procesos sociais e ambientais, onde o cambio climático e a perda de biodiversidade</p>			
<p>Resultados ou produtos</p> <p>Resolución de exercicios e casos prácticos relacionados. Reflexión acerca deses problemas e como lles podemos facer fronte.</p>			
<p>Recursos específicos</p> <p>Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.</p>			

UD	Título da UD	Duración
2	Retos da Sostibilidade. Un compromiso global	7

	Actividade	Descrición	Duración
1	Sostibilidade e desenvolvemento, cara a un mundo máis sostible.	<p>Definir e Comprender: Coñecer e diferenciar os conceptos clave de sostibilidade, desenvolvemento sostible e os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS) da Axenda 2030.</p> <p>Identificar Retos: Analizar os principais problemas socioambientais globais actuais (cambio climático, perda de biodiversidade, desigualdade social) e a súa interconexión.</p> <p>Dimensións da Sostibilidade: Entender a tripla dimensión da sostibilidade (ambiental, social e económica) e a necesidade de que as tres se integren.</p> <p>Análise e Aplicación Analizar Modelos: Avaliar de forma crítica o modelo de desenvolvemento actual e propoñer alternativas baseadas na economía circular, a transición enerxética e o consumo responsable.</p> <p>Impacto Local-Global: Estudar como as decisións e accións a nivel local inflúen na sostibilidade global e viceversa.</p> <p>Papel Activo: Fomentar a participación activa e responsable no deseño e implementación de solucións para un futuro máis sostible.</p>	3

Criterios de avaliación

RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución

CA1.1 - Describiuse o concepto de sostibilidade, establecendo os marcos e os acordos internacionais asociados ao desenvolvemento sostible

Contidos

BC2 - Caracterización dos retos ambientais e sociais no desenvolvemento sustentable

C2.1 - Principais retos ambientais e sociais: superpoboación, cambio climático, consumo de auga e materias primas, economía circular, deforestación, contaminación, enerxías renovables (hidróxeno verde, eólica, solar etc.), descarbonización etc.

C2.5 - Alianzas e sinerxías público-privadas para o logro dos ODS.

Obxectivos específicos

promover unha comprensión profunda da sostibilidade e do desenvolvemento sostible para xerar un cambio de perspectiva e acción.

Resultados ou produtos

Promover Valores: Desenvolver valores como a responsabilidade, a ética ambiental, a xustiza social e a solidariedade cara ás xeracións futuras.

Pensamento Crítico: Desenvolver a capacidade de análise crítica da información e de toma de decisións informadas sobre cuestións de sostibilidade.

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

	Actividade	Descrición	Duración
2	O compromiso das empresas cara a unha produción sostible	Recoñecer os Obxectivos Específicos para a Producción Sostible, como poden ser: - Reducir o consumo de recursos. - Implementar a Economía Circular. - Mellorar a Transparencia e a Trazabilidade. - Compromiso coa Cadea de Subministración. - Fomentar a Innovación Sostible.	4

Criterios de avaliación

RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfronta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar

CA2.2 - Relacionáronse os retos ambientais e sociais co desenvolvemento da actividade económica

Contidos

BC2 - Caracterización dos retos ambientais e sociais no desenvolvemento sustentable

C2.2 - Impactos ambientais, sociais e as súas consecuencias co desenvolvemento da actividade económica.

C2.3 - Impactos ambientais, sociais e as súas consecuencias sobre as persoas e os sectores produtivos

C2.4 - Medidas e métodos encamiñados a minimizar e/ou reducir os impactos ambientais e sociais.

Obxectivos específicos

Cal é o papel das empresas no desenvolvemento sostible? Reflexionar sobre esta pregunta, a través da lectura de textos, mailo visionado de exemplos reais na aula.

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e casos prácticos relacionados.

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

UD	Título da UD	Duración
3	Axenda 2030: guía para o cambio	8

	Actividade	Descrición	Duración
1	A Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sostible	<p>Antecedentes e contido da Axenda 2030; Como se mide o cumprimento dos ODS?</p> <p>Os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS) son os 17 obxectivos específicos adoptados polos líderes mundiais en 2015 como parte da Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sostible. Estes obxectivos buscan poñer fin á pobreza, protexer o planeta e garantir que todas as persoas gocen de paz e prosperidade para o ano 2030.</p> <p>Os ODS son interconectados e indivisibles, e equilibran as tres dimensións do desenvolvemento sostible: social, ambiental e económica.</p>	3

Criterios de avaliación

RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución

CA1.3 - Relacionáronse os Obxectivos de Desenvolvemento sostible (ODS) coa súa importancia para a consecución da Axenda 2030

RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfronta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar

CA2.4 - Identificáronse as medidas e as accións encamiñadas a minimizar os impactos ambientais e sociais

Contidos

BC3 - Aplicación de criterios de sustentabilidade na actividade profesional e na contorna persoal

C3.2 - Riscos, impactos reais e potenciais relacionados cos ODS.

Obxectivos específicos

Recoñecer os ODS.

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefa

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

	Actividade	Descrición	Duración
2	Axentes implicados e nosa relación cos ODS. Avances na consecución dos ODS	<p>Os ODS son 17 obxectivos interconectados e universais adoptados polas Nacións Unidas en 2015. Buscan harmonizar tres elementos básicos: o crecemento económico, a inclusión social e a protección do medio ambiente.</p> <p>O estado da cuestión: O progreso é lento e desigual, e en moitos casos, a pandemia da COVID-19 supuxo un retroceso, especialmente en temas como a pobreza (ODS 1), a fame (ODS 2) e a desigualdade (ODS 10). Retos Persistentes: O cambio climático (ODS 13), a perda de biodiversidade (ODS 15) e a desigualdade seguen sendo grandes obstáculos.</p> <p>Os actores son Gobernos, a través do Sector Público, a Sociedades Civil (Terceiro Sector, ONGS, e Sociedade Civil), as Institucións Educativas, públicas e privadas, o Sector privado (empresas). O certo é que a nosa responsabilidade é individual e colectiva.</p>	2
<p>Criterios de avaliación</p> <p>RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución</p> <p>CA1.3 - Relacionáronse os Obxectivos de Desenvolvemento sostible (ODS) coa súa importancia para a consecución da Axenda 2030</p> <p>RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfronta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar</p> <p>CA2.3 - Analizouse o efecto dos impactos ambientais e sociais sobre as persoas e os sectores produtivos</p> <p>CA2.4 - Identificáronse as medidas e as accións encamiñadas a minimizar os impactos ambientais e sociais</p> <p>CA2.5 - Analizouse a importancia de establecer alianzas e de traballar de maneira transversal e coordinada para abordar con éxito os retos ambientais e sociais, e lograr os Obxectivos de Desenvolvemento sostible</p> <p>RA3 - Establece a aplicación de criterios de sustentabilidade no desempeño profesional e persoal, identificando os elementos necesarios</p> <p>CA3.2 - Analizáronse os impactos reais e potenciais relacionados cos ODS</p> <p>CA3.3 - Analizáronse as actitudes persoais na consecución dos ODS</p>			
<p>Contidos</p> <p>BC3 - Aplicación de criterios de sustentabilidade na actividade profesional e na contorna persoal</p> <p>C3.3 - Contribución das actitudes persoais na consecución dos ODS.</p>			
<p>Obxectivos específicos</p> <p>Reflexión: necesita unha acción urxente, ambiciosa e transversal por parte de todos os axentes para cumprir a Axenda 2030.</p>			
<p>Resultados ou produtos</p> <p>Resolución de exercicios, lectura de textos e presentación de tarefas.</p>			

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

	Actividade	Descrición	Duración
3	O Investimento Socialmente Responsable e RSC. A contribución das empresas para os ODS	<p>Como poden contribuir as empresas nos ODS? Como integran os ODS nas súas políticas de desenvolvemento?</p> <p>A ISR enfócase en como e onde se inviste o capital, utilizando os ODS como guía para a selección de activos e a xeración de impacto.</p> <p>A RSC céntrase en como opera a propia empresa, utilizando os ODS para enfocar os seus esforzos en áreas sociais e ambientais relevantes para o seu negocio</p> <p>Recoñecer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obxectivos Específicos da Inversión Socialmente Responsable (ISR) - Obxectivos Específicos da Responsabilidade Social Corporativa (RSC) <p>A integración dos ODS (17 Obxectivos Globais) nas estratexias de ISR e RSC proporciona un marco de traballo universal e uns obxectivos concretos para medir o impacto.</p>	3

Criterios de avaliación

RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución

CA1.6 - Describiuse o investimento socialmente responsable (ISR) e o papel que desempeñen os analistas financeiros e investidores

RA2 - Caracteriza os retos ambientais e sociais aos que se enfronta a sociedade, describindo os impactos sobre as persoas e os sectores produtivos, e propón accións para os minimizar

CA2.3 - Analizouse o efecto dos impactos ambientais e sociais sobre as persoas e os sectores produtivos

CA2.4 - Identificáronse as medidas e as accións encamiñadas a minimizar os impactos ambientais e sociais

RA3 - Establece a aplicación de criterios de sustentabilidade no desempeño profesional e persoal, identificando os elementos necesarios

CA3.1 - Identificáronse os ODS máis relevantes para a actividade profesional que realizan

CA3.2 - Analizáronse os impactos reais e potenciais relacionados cos ODS

Contidos

BC3 - Aplicación de criterios de sustentabilidade na actividade profesional e na contorna persoal

C3.1 - Identificación dos aspectos de sustentabilidade e ODS máis salientables do sector produtivo correspondente.

C3.4 - Adopción de prácticas sustentables no ámbito profesional que contribúan ao cumprimento dos ODS.

Obxectivos específicos

Ola! O teu interese céntrase nunha área crucial e cada vez máis relevante para as empresas: a sustentabilidade e o impacto social. O que buscas son os obxectivos específicos dentro do marco da Inversión Socialmente Responsable (ISR) e a Responsabilidade Social Corporativa (RSC), coa finalidade de contribuír aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS).

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefa

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

UD	Título da UD	Duración
4	Da economía lineal á circular	7

	Actividade	Descrición	Duración
1	Economía Lineal	Comprender a economía lineal, coma un medio para un fin nun contexto concreto. Visionado dun pequeno filme sobre a materia. Este modelo está actualmente en declive debido aos seus graves problemas de sostibilidade e impacto ambiental. Por iso, a maioría dos obxectivos económicos modernos céntranse no modelo oposto: a economía circular (reducir, reutilizar, reciclar).	2

Criterios de avaliación

RA4 - Propón produtos e servizos responsables tendo en conta os principios da economía circular

CA4.1 - Determináronse os modelos de produción e consumo actual

CA4.2 - Analizouse o ciclo de vida do produto

Contidos

BC4 - Planificación de produtos e servizos responsables tendo en conta a economía circular

C4.1 - Características principais dos modelos de produción e consumo actual en produtos e servizos.

Obxectivos específicos

Os obxectivos específicos da economía lineal están ligados á súa filosofía de "extraer, producir, consumir e tirar".

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefa

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

	Actividade	Descrición	Duración
2	Economía Circular. Actores Implicados	Por poñer un exemplo dos Obxectivos Cuantitativos (Baseados na Estratexia Española de Economía Circular - EEEC 2030): - Reducir nun 30% o consumo nacional de materiais en relación co PIB (tomando 2010 como referencia).	2

	Actividade	Descrición	Duración
2	Economía Circular. Actores Implicados	- Reducir a xeración de residuos nun 15% respecto de 2010. - Incrementar a reutilización e preparación para a reutilización ata o 10% dos residuos municipais. - Mellorar un 10% a eficiencia no uso da auga.	2

Criterios de avaliación
RA4 - Propón produtos e servizos responsables tendo en conta os principios da economía circular

CA4.3 - Identificáronse os principios da economía verde e circular

CA4.4 - Contrastáronse os beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción

RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente

CA5.1 - Caracterizouse o modelo de produción e consumo actual

CA5.2 - Identificáronse os principios da economía verde e circular

CA5.3 - Contrastáronse os beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción

Contidos
BC4 - Planificación de produtos e servizos responsables tendo en conta a economía circular

C4.1 - Características principais dos modelos de produción e consumo actual en produtos e servizos.

C4.3 - Descrición dos principios e os beneficios da economía verde e circular, a biodiversidade e a actividade económica fronte ao modelo clásico de produción.

C4.4 - Descrición dos principios e os beneficios da economía verde e circular, a biodiversidade e a actividade económica fronte ao modelo clásico de produción.

Obxectivos específicos

A evolución lóxica cara á circularidade, gracias tamén a interacción dos seus diferentes actores sociais

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefa

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

	Actividade	Descrición	Duración
3	Transición Empresarial cara á circularidade na súa produción	A través de diversos exemplos, evaluaremos o ciclo de vida de diferentes procesos produtivos: - Do Redeseño e Eficiencia de Recursos - Da Xestión e Peche de Ciclos - Na innovación en Modelos de Negocio	1

	Actividade	Descrición	Duración
3	Transición Empresarial cara á circularidade na súa produción	- Na medición (instrumentos SMART: Específicos, Medibles, Alcanzables, Relevantes e con Límite de Tempo) e na transparencia dos datos.	1
<p>Criterios de avaliación</p> <p>RA4 - Propón produtos e servizos responsables tendo en conta os principios da economía circular</p> <p>CA4.3 - Identificáronse os principios da economía verde e circular</p> <p>CA4.4 - Contrastáronse os beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción</p> <p>CA4.5 - Aplicáronse principios de ecodeseño</p> <p>CA4.6 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados</p> <p>RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente</p> <p>CA5.8 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados</p>			
<p>Contidos</p> <p>BC4 - Planificación de produtos e servizos responsables tendo en conta a economía circular</p> <p>C4.2 - Análise de sustentabilidade do ciclo de vida de produtos e servizos.</p> <p>C4.4 - Descrición dos principios e os beneficios da economía verde e circular, a biodiversidade e a actividade económica fronte ao modelo clásico de produción.</p>			
<p>Obxectivos específicos</p> <p>Transformar o modelo de negocio lineal (extraer, producir, usar e tirar) a un modelo que mantén os recursos e produtos en uso o maior tempo posible</p>			
<p>Resultados ou produtos</p> <p>Resolución de exercicios e presentación de tarefa</p>			
<p>Recursos específicos</p> <p>Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.</p>			

	Actividade	Descrición	Duración
4	O Ecodeseño	<p>Aplicación do Ecodeseño a algún produto coñecido. Recoñecer aspectos relacionados coa optimización do uso de materiais, da produción, da distribución, do impacto de uso, do fin de vida, ...</p> <p>Recuperar as vellas 3 "R", pero aplicadas ao deseño</p>	2
<p>Criterios de avaliación</p> <p>RA4 - Propón produtos e servizos responsables tendo en conta os principios da economía circular</p> <p>CA4.2 - Analizouse o ciclo de vida do produto</p>			

CA4.6 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados

RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente

CA5.4 - Avaliouse o impacto das actividades persoais e profesionais

CA5.5 - Aplicáronse principios de ecodeseño

CA5.6 - Aplicáronse estratexias sostibles

CA5.7 - Analizouse o ciclo de vida do produto

CA5.8 - Identificáronse os procesos de produción e os criterios de sostibilidade aplicados

Contidos

BC4 - Planificación de produtos e servizos responsables tendo en conta a economía circular

C4.5 - Produtos sustentables: ecodeseño.

C4.6 - Identificación dos procesos de produción e os criterios de sustentabilidade aplicados.

Obxectivos específicos

El objetivo general del Ecodiseño es minimizar el impacto ambiental de los productos/servicios

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefas

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

UD	Título da UD	Duración
5	Sostibilidade nas empresas	7

	Actividade	Descrición	Duración
1	Integración da Sostibilidade na Estratexia Empresarial	A través dunhas simulación de empresa, coñeceremos os beneficios e obrigas das empresas, instrumento indicadores de medida, para facer posible esta integración. Centrarémolos nos tres piares da sustentabilidade: Ambiental, Social e de Gobernanza (ESG).	3

Cráterios de avaliación

RA1 - Identifica os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza (ASG) relativos á sustentabilidade, tendo en conta o concepto de desenvolvemento sustentable e os marcos internacionais que contribúen á súa consecución

CA1.2 - Identificáronse os piares ambientais, sociais e de gobernanza que inflúen no desenvolvemento sostible das organizacións empresariais

CA1.4 - Analizouse a importancia de identificar os aspectos ASG máis relevantes para os grupos de interese das organizacións, relacionándoos cos riscos e coas oportunidades que supoñen para a propia organización

CA1.5 - Identificáronse os principais estándares de métricas para a avaliación do desempeño en sostibilidade, os seus indicadores e o seu papel, segundo a lexislación vixente e as futuras regulacións en desenvolvemento

RA6 - Analiza un plan de sustentabilidade dunha empresa do sector, identificando os seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificando accións para a súa xestión e a súa medición

CA6.1 - Identificáronse os principais grupos de interese da empresa

CA6.3 - Definíronse accións encamiñadas a minimizar os impactos negativos e aproveitar as oportunidades que presentan os principais aspectos ASG identificados

Contidos

BC5 - Desenvolvemento de actividades ou produtos sustentables, minimizando o impacto destas no ambiente

C5.1 - Modelos de produción e consumo actual en diferentes actividades ou produtos sustentables.

C5.2 - Aplicación dos principios da economía verde e circular.

C5.4 - Apreciación do impacto das actividades persoais e profesionais.

C5.7 - Análise das fases do ciclo de vida do produto.

C5.8 - Criterios de sustentabilidade aplicados nos procesos de produción.

BC6 - Análise dun plan de sustentabilidade para unha organización empresarial do sector, con identificación dos seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificación de accións para a súa xestión e medición

C6.1 - Identificación dos principais grupos de interese da empresa.

C6.2 - Análise de todos os aspectos ambientais, sociais e de gobernanza, das expectativas dos grupos de interese e da importancia dos aspectos ASG en relación cos obxectivos empresariais.

C6.4 - Establecemento das métricas de avaliación acerca do desempeño da empresa tendo en conta os estándares de sustentabilidade máis amplamente utilizados.

<p>Obxectivos específicos</p> <p>A clave é que a empresa identifique cales dos 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS) da ONU son máis relevantes para o seu negocio e establecer obxectivos que contribúan a eles.</p>
<p>Resultados ou produtos</p> <p>Resolución de exercicios e presentación de tarefa.</p>
<p>Recursos específicos</p> <p>Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.</p>

	Actividade	Descrición	Duración
2	Análise en cada sector produtivo, dos desafíos desta Sostibilidade.	<p>Retos e oportunidades de cada sector produtivo, así como tamén normativa específica para cada un deles. Atender a clases son estas oportunidades no Sector primario, no secundario e no terciario, sendo conscente de que é crucial entender que estes obxectivos están interconectados. Por exemplo:</p> <p>A innovación tecnolóxica (ODS 9) é esencial para a eficiencia enerxética (ODS 7) na industria e para mellorar a produtividade na agricultura (ODS 2).</p> <p>O traballo decente (ODS 8) é un pilar transversal para todos os sectores, garantindo a igualdade de xénero (ODS 5) e a redución de desigualdades (ODS 10).</p>	4

<p>Criterios de avaliación</p> <p>RA3 - Establece a aplicación de criterios de sustentabilidade no desempeño profesional e persoal, identificando os elementos necesarios</p> <p>CA3.4 - Identificáronse as prácticas sostibles no ámbito profesional que contribúan ao cumprimento dos ODS</p> <p>RA5 - Realiza actividades sostibles minimizando o impacto destas no ambiente</p> <p>CA5.9 - Aplicouse a normativa ambiental</p> <p>RA6 - Analiza un plan de sustentabilidade dunha empresa do sector, identificando os seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificando accións para a súa xestión e a súa medición</p> <p>CA6.1 - Identificáronse os principais grupos de interese da empresa</p> <p>CA6.2 - Analizáronse os aspectos ASG materiais, as expectativas dos grupos de interese e a importancia dos aspectos ASG en relación cos obxectivos empresariais</p> <p>CA6.3 - Definíronse accións encamiñadas a minimizar os impactos negativos e aproveitar as oportunidades que presentan os principais aspectos ASG identificados</p> <p>CA6.4 - Determináronse as métricas de avaliación do desempeño da empresa de acordo cos estándares de sustentabilidade máis amplamente utilizados</p> <p>CA6.5 - Elaborouse un informe de sustentabilidade co plan e os indicadores propostos</p>

Contidos

BC5 - Desenvolvemento de actividades ou produtos sustentables, minimizando o impacto destas no ambiente

- C5.1 - Modelos de produción e consumo actual en diferentes actividades ou produtos sustentables.
- C5.2 - Aplicación dos principios da economía verde e circular.
- C5.3 - Valoración dos beneficios da economía verde e circular fronte ao modelo clásico de produción.
- C5.5 - Materialización dos principios de ecodeseño nas actividades ou nos produtos sustentables.
- C5.6 - Aplicación de estratexias sustentables.
- C5.7 - Análise das fases do ciclo de vida do produto.
- C5.8 - Criterios de sustentabilidade aplicados nos procesos de produción.
- C5.9 - Cumprimento de normativa ambiental.

BC6 - Análise dun plan de sustentabilidade para unha organización empresarial do sector, con identificación dos seus grupos de interese e os aspectos ASG materiais, e xustificación de accións para a súa xestión e medición

- C6.3 - Accións encamiñadas a minimizar os impactos negativos e a aproveitar as oportunidades que presentan os principais aspectos ASG identificados.
- C6.5 - Elaboración dun informe de sustentabilidade co plan e os indicadores propostos.

Obxectivos específicos

Recoñecer os ODS nos tres sectores produtivos

Resultados ou produtos

Resolución de exercicios e presentación de tarefa

Recursos específicos

Recursos teóricos e documentais, esquemas, artigos e investigacións de caso, normativa, audiovisuais, software de simulación, visitas, charlas, conferencias, etc.

5.1. Procedemento de avaliación inicial.

Durante o primeiro mes do curso, realizarase un traballo por escrito e unha posterior exposición ante o resto de compañeirxs, no que atopar información dalgunhas das competencias claves, coma poden ser:

- Comunicación lingüística. Habilidade para utilizar a lingua, expresar ideas e interactuar con outras persoas de xeito oral ou escrito. Para desenvolvela deseñaranse tarefas que impliquen a expresión escrita e a utilización da oralidade (reflexión e investigación por escrito e defensa dos mesmos de xeito oral apoiados en produtos gráficos).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. A primeira alude ás capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; a competencia en ciencia céntrase nas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea; a competencia tecnolóxica, en como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanos. Neste caso a preparación de material básico para repasar coñecementos matemáticos poderían reforzar a competencia.
- Competencia dixital. Implica o uso seguro e crítico das TIC para obter, analizar, producir e intercambiar

información. Neste caso a utilización de software na elaboración de produtos de xeito responsable e tendo en conta licenzas e uso de datos persoais podería axudar a reforzar esta competencia.

- Aprender a aprender. É unha das principais competencias, xa que implica que o alumnado desenvolva a súa capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempos, e traballar de maneira individual ou colaborativa para conseguir un obxectivo. Ensinar a investigar e a ser crítico coas buscas de información poden reforzar esta competencia.
- Competencias sociais e cívicas. Fan referencia ás capacidades para relacionarse coas persoas e participar de maneira activa, participativa e democrática na vida social e cívica. O traballo en equipo ensinando pautas para facelo poden reforzar esta competencia.
- Sentido da iniciativa e espírito emprendedor. Habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e xestionar proxectos.

6.1. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	20	20	20	20	20	100
Proba escrita	80	80	80	80	80	80
Táboa de observación	20	20	20	20	20	20

Procedemento e criterios de cualificación:

O SISTEMA DE CUALIFICACIÓN será numérico, entre 1 e 10 con decimais, expresado con números enteiros, aproximándose na cualificación final por exceso se o primeiro decimal fose un número entre 7 e 9, e por defecto nos demais casos.

A nota trimestral calcularase en base a DOUS conceptos, do seguinte xeito:

- Probas escritas (exames). A nota media das probas realizadas no trimestre, ponderará un 80% da nota trimestral da avaliación. As probas escritas poderán versar sobre: preguntas tipo test, preguntas curtas, exercicios prácticos e unha ou varias preguntas de desenvolvemento. Para cada pregunta farase constar o seu valor numérico, dacordo co establecido nos criterios de avaliación correspondentes. A proba escrita poderá constar dunha parte teórica e doutra práctica, onde será valorado:

- os coñecementos teóricos e prácticos,
- a limpeza na distribución de contidos,
- a orde e que non teñan faltas de ortografía,
- a expresión oral, se é o caso,
- o desenvolvemento das situacións propostas, segundo corresponda.

- A realización de tarefas. O profesorado poderá pedir en calquera momento actividades a realizar, que serán debidamente corrixidas e cualificadas. A nota media das citadas actividades e exercicios, ponderará un máximo dun 20% da nota trimestral. As tarefas valóranse de 0 a 2 puntos, atendendo ao seguinte criterio:

- O alumnado que non faga as tarefas en tempo e forma, terán un cero.
- No caso de facer todas as actividades correctamente 2 puntos.
- Se fan ou traen ben feitas a metade ou máis, 1 punto.
- O alumnado que entregue as tarefas, aínda ténndoas mal feitas, obterá 1/4 da puntuación.

Para aprobar a avaliación trimestral, o alumnado deberá ter unha nota global de 5 puntos, tendo superadas todas as probas escritas realizadas cunha nota de 5 en cadansúa. De non cumprirse o anterior, a nota trimestral calcularase segundo os seguintes criterios:

- Se a nota media resultante é de 5 ou superior, pero ten suspensa algunha proba obxectiva, deberá recuperar a suspensa.
- Se a nota media é menor a 5, a cualificación trimestral será a nota media calculada.

Nota final:

Para superar o módulo, o alumnado deberá conseguir unha nota media de 5 en todas e cada unha das Unidades Didácticas. A nota final será a media ponderada das notas de todas as Unidades Didácticas impartidas e avaliadas, considerado o punto 3.3 desta programación, empregando o redondeo antes descrito.

De non ter superadas todas as unidades didácticas, a nota final calcularase segundo os seguintes criterios:

- Se a nota media resultante é de 5 ou superior e ten suspensa algunha Unidade Didáctica, deberá recuperar a suspensa.
- Se a nota media é menor que 5, a nota final será a nota media.

O alumno/a que non se presente ao exame na fecha programada, irá á recuperación co resto de alumnos/as que non superaron algunha unidade (salvo causa xustificada oficialmente).

Procedemento e criterios de recuperación

- 1.- As probas con cualificacións suspensas inferiores a 5 puntos, deberán ser superadas nos períodos correspondentes coas actividades de recuperación que se establezan.
- 2.- Cando a nota da 1ª ou da 2ª avaliación sexa inferior a 5 puntos, tan só deberán seren recuperadas as probas de coñecemento, produtos e/ou desempeños que, individualmente, obtiveron esa cualificación inferior a 5 puntos.
- 3.- As actividades de recuperación desenvolveranse no período de abril a xuño, existindo a posibilidade de, en acordo coa docencia, recuperar probas non superadas en períodos anteriores. Trátase de que o alumnado aprenda dos propios erros e que sexa quen de corríxilos.

6.2. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

- O Seguimento e Recuperación, basearase en:
 - Actividades de seguimento e recuperación específicas para os módulos profesionais pendentes.
 - O que pode incluír plans de actividades, traballos, tarefas e/ou reforzo.
 - O profesorado responsable (o que imparte o módulo no curso actual ou o Xefe de Departamento), encárgase do seguimento e de proporcionar as orientacións ou materiais necesarios para a recuperación.
- Avaliación:
 - A avaliación dos módulos pendentes realízase de acordo cos criterios de avaliación establecidos na programación didáctica do módulo.
 - Poden establecerse probas extraordinarias (exames, presentación de traballos, etc.) fóra das sesións de avaliación ordinarias.
 - A normativa xeral da Xunta de Galicia establece convocatorias extraordinarias para a superación de módulos profesionais, cando sexa o caso. Por exemplo, en certas situacións permítese ao alumnado con módulos pendentes utilizar a convocatoria extraordinaria para resolvelos.
 - O centro publicará ao comezo de curso os criterios de recuperación e os calendarios destas probas/entregas.

6.3. Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito á avaliación continua

- O alumnado perde a avaliación continua cando ten un 10% de faltas de asistencia sen xustificar ou un 15% xustificadas como máximo.
- Elaborarase unha proba combinada que permita cualificar os CA do módulo. Conterá instrucións de realización con indicación de tempos máximos para realizalas e a cualificación máxima por preguntas ou apartados. Consistirá nunha proba de coñecementos por escrito con dúas partes: un cuestionario tipo test e casos prácticos.
- O alumnado non terá que examinarse das partes superadas antes da perda da avaliación continua. Ou sexa, estarán exentos de contestar aquelas partes da proba que conteña casos prácticos relacionados con esas partes superadas. Esta exención lle será comunicada individualmente á cada persoa.

- O cuestionario conterá o número suficiente de preguntas para poder avaliar os CAs do módulo. Deberán estar ben contestadas o 60% das preguntas do cuestionario para ter unha avaliación positiva nesta parte. As preguntas do cuestionario mal contestadas non penalizan.

- A parte de casos prácticos consistirá nun número suficiente deles que permita avaliar os CAs do módulo que serán corrixidos con táboas de indicadores con catro niveis de logro: completo/excelente 100% da cualificación do indicador de que se trate; case completo/bo 75%; aceptable (mínimo) 50% e insuficiente do 0% ao 40%).

- O cuestionario tipo test ponderará un 30% e os casos prácticos un 70% da cualificación final da proba. Cada parte será avaliada sobre 10 puntos e non se dará a proba por superada se en cada parte non se obtén como mínimo 4 puntos sobre 10.

7.1. Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.

Para o alumnado que non responda axeitadamente ás actividades programadas, aplicaráselle as seguintes medidas en función das súas necesidades:

- Recuperación das partes non superadas antes do período de actividades propias de recuperación.
- Tarefas específicas complementarias que axuden á adquisición das competencias clave.
- Introducción de estratexias e ferramentas que reforcen ditas competencias clave, nas actividades deseñadas.
- Deseño de actividades secuenciadas que axuden a entender o que se pide.
- Coordinación co equipo docente para tratar o reforzo das competencias clave.

8.1. Programación da educación en valores.

Tendo en conta o ámbito da familia profesional de Administración e xestión, trataranse as seguintes temáticas, de xeito transversal, tanto nas tarefas do profesorado como do alumnado:

- Valores democráticos e mellora da cohesión social.
- Loita contra a pobreza e contribución ao desenvolvemento humano.
- Dereitos Humanos.
- Protección das minorías e do colectivo LGTBIQ.

9.1. Actividades complementarias e extraescolares.

Xunto aos Dep. de Orientación, Dep. administrativo (Vicedirección), Dep. de Inserción para o Emprego mailo Dep. de Economía, tentaranse desenvolver:

- Visitas a empresas, Institucións e Organismos públicos.
- Recolla de información en empresas, Institucións e Organismos públicos. Participación de actividades e concursos relacionados coas mesmas.
- Xestións en Institucións e Organismos públicos.
- Conferencias, charlas ou actos relacionados coa materia do módulo.

10.1. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente.

- Levarase a cabo un seguimento periódico da programación na aplicación informática. Mensualmente darase conta na reunión de departamento preceptiva deste seguimento.

- Na avaliación da práctica docente, realizarase unha reflexión sobre as competencias de programación, as actividades desenvolvidas na aula, así como a avaliación da formación, tendo en conta os seguintes indicadores de cada competencia:

- Programación.
- Planificación do traballo docente.
- Programación de unidades didácticas.

- Programación de actividades e tarefas.
- Tratamento da atención á diversidade e da transversalidade.
- En canto ás actividades na aula, valorarase:
 - A metodoloxía desenvolvida.
 - A motivación para a aprendizaxe.
 - A autonomía no proceso de ensino-aprendizaxe.
 - A coordinación co resto do equipo docente.
 - O clima na aula e a resolución de conflitos, cando os haxa.
 - O traballo en equipo.
 - As actividades desenvolvidas facendo un papel docente-guía.
 - Utilización dos recursos do contexto para reforzar o proceso EA.
 - A atención á diversidade.
 - Inclusión da transversalidade nas actividades.
- Avaliación:
 - Instrumentos utilizados para facer a avaliación inicial e o seu rexistro.
 - Instrumentos utilizados para a avaliación continua e o seu rexistro.
 - Procedemento utilizado para a avaliación final.
 - Coavaliación e autoavaliación, se proceden.
 - Desenvolvemento das actividades de recuperación.
 - Información proporcionada sobre a avaliación e a cualificación.
- Formación:
 - Formación desenvolvida formal.
 - Formación desenvolvida non formal.
- Na memoria final de curso, recolleranse propostas de modificacións para o curso seguinte, en función da autoavaliación anterior realizada.

11.1. Outros apartados.